

UJVIDÉKI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Évesre 18 korona
Hogyedvire 4 K 50 f.
Egy hónapra 1 K 80 f.
Egyes szám ára mindenütt 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 7.
Megjelenik
nétő kivételével mindennap.
Telefonszám 180.

„Fáradt vagyok“

ezek voltak a király utolsó szavai — így jelenti a bécsi táviró — és a következő pillanat már örök pihenést hozott, örök álmot, amelyből nincs felébredés. Elfáradt a király, aki haldokolva is ott görnyedt az íróasztala mellett.

Az utolsó mondat, mintha politikai végrendeletképzés lett volna az utód részére. Az életből távozó király utolsó sóhajtsa fáradtságról panaszkodott. Kora ifjúságától sokszor a trónt megingató viharok közepette fanatikusan szolgálta hivatását. A korona, amely nemes fején ragyogott, súlyos feladatokkal terhelte, amelyektől a népei sorsa függött. És a nagy király az utolsó lehetleg dolgozott a népeiért, amíg halálos fáradtság nem nyomta le szempilláit.

Az elfáradt király helyett fiatal erőtlő duzzadó kézbe kerül Szent István jogára, Károly Ferenc József főherceg átveszi örökségét és Budán nemsokára koronázó dombba domborítják Magyarország hatvanhárom vármegyéjének összeharodott földjét. Új királyunk meghallotta elődje utolsó sóhajtsát. Ez kell, hogy áthassa: fáradni a nemzetért, dolgozni a nemzet javáért élni, a népért, amely kész életét és véréit feláldozni koronás királyáért.

Károly Ferenc József főherceg a háború tüzeiben megismerhette a magyar nemzetet. Az új király és a magyarok között megvan az a harmonikus kapcsolat, amely feljogosít, hogy a legszebb reményeket fűzzük uralkodásához.

Károly Ferenc meggyőződött a magyar nemzet érneirel és a magyar nemzet is a derült jóakaratu hivat szerette benne. Bizonyos, hogy az új uralkodó szívében a magyar nemzet méltó helyre kerül, ezért köszöntjük friss gyászunkban vigasztaló örömmel Károly királyt — Magyarországot új fejedelmét!

Károly király proklamációja.

A hivatalos lap ma esti rendkívüli száma Öcsászári és apostoli királyi Felsege következő legfelsőbb kéziratát közli:

Kedves gróf Tisza!

A kormányzást a mai napon átvettem. Megerősítem Önt és a minisztérium többi tagjait állásukban. Egyszermind megbízom Önt, hogy népeimhez intézett, idezárt Proklamációt közhírré tegye.

Bécs, 1916. nov. 21.

Károly s. k.

Gróf Tisza István s. k.

— A király proklamációját lapunk második oldalán közöljük. —

Höfer mai jelentése.

Budapest, november 22

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR: Krajovát rövid harc után elfoglaltuk. A románok az Olt mindkét oldalán tovább harcolnak. Kampolungtól északra az ellenségnek minden arra irányuló kísérlete, hogy elkeseredett támadásokkal sikert küzdjön ki, ismét eredménytelen maradt. Egyébként a keleti harcvonalon nem történt fontosabb esemény.

OLASZ HARCTÉR és DELKELETI HARCTÉR: A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy.

(Közlés az „Ujvidéki Hírlap“ felületén.)

A német jelentés.

Berlin, november 22.

A nagyjóhadiszállás jelenté:

NYUGATI HARCTÉR: A ködös idő tegnap részben megakadályozta a harci tevékenységet. A Labassei csatornától délre az anhalti 93. gyalogezred és a magdeburgi 4 utászszázalaj őrhárait behatoltak az angol árkokba és a védelmi művek szétrombolása után több mint 20 fogolylyal és egy gépjegyverrel tértek vissza. A Somme területén is a nap folyamán ugyancsak kisebb volt a tüzéségi tűz és este is csak az Ancre két partján és a St. Pierre Vaast erdőnél lett erősebb. Az angoloknak egy támadása Serretől északnyugatra elhárító tüzünkben összeomlott.

KELETI HARCTÉR: Rigától délnyugatra német népielők rohamcsoportja az orosz állásokból saját vesztesége nélkül 33 foglyot és 2 gépjegyvert hozott be. Egyébként a tengerpart a Kárpátok brassói környékéig nem volt nagyobb harci tevékenység. Kampolungtól északra a románok megismételték hibaváló támadásaikat a német és osztrák-magyar harcvonal ellen. A vöröstoronyi szorosnál és az Olt oldalvölgyeiben harcok közben tért nyertünk. A megvert ellenség ellenállását szuronytámadással és lovasrohammal rövidesen letörve, észak felől nyugat és keletporoszországi gyalogság, nyugat felől pedig Ofelsége a királyké vertesezredének egy százada nyomultak be elsőnek a német csapatok közül Krajovába.

BALKÁN HARCTÉR: Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Dobrudzásában a tengerpart közelében előtéri harcok. A Dunánál helyenkint tüzéségi tűz.

Macedóniai arcvonal: Az Ochrida és a Presbátó között, valamint a monasztiri síkon az entente előcsapatai a német-bolgár állások körletébe jutottak. Paralevótól keletre gárdavadászaink visszahódítottak egy magaslatot, amelyet több erős támadással szemben megtartottak.

Ludendorff, első főszállásmester.

Összehívták az országgyűlést.

Budapest, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Az országgyűlést hétfőre, e hó 27-ére összehívták. A képviselőház délelőtt 10 órakor, a főrendiház délután 4 órakor ülésezik.

A központiak követei ellátottak Athénből.

Athén, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A központi hatalmak követinek azt a kívánságát, hogy még egy napig Athénben maradhasanak, az ántant nem teljesítette. A követek nem jelenhettek meg bucsukihallgatáson a királynál. A görög kormány elhárít magáról minden felelősséget.

Heves ütközet

Kampolungnál.

Basel, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Temps katonai kritikusa írja, hogy Kampolung közelében nagyon heves ütközet folyik. Az Olt mellett a románok kénytelenek voltak Arefu és Radacinesi felé visszavonulni. Arefu harminc kilométernyire van Romániában az Argesu völgyében és a románok ebben a völgyben akarják föl tartóztatni az ellenségnek Bukarest felé való előrenyomulását.

314 áldozat az archangelski robbanásnál.

Stockholm, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Kiegészítő jelentés szerint az archangelski robbanásnál 314 ember pusztult el.

Komoly helyzet Athénben

Luganó, nov. 22

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A milánói lapoknak jelentik Athénből, hogy a helyzet nagyon komoly, a királyhoz hű tiszték hengulata nagyon ideges. Athén utcáin görög csapatok cirkálnak.

I. Ferenc József emlékezete a munkapártban.

Budapest, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A nemzeti munkapárt ma este gróf Kluen-Hederváry Károly elnöklésével állást tartott, amelyen az elnök megható beszédben parentálta el a királyt. Beszédét így fejezte be: A nemzet örökké hálás lesz emlékének — jobb és nagyobb uralkodók nem ismerünk, áldott legyen emléke, miként áldást hozott a működése.

Hová tünt el Szabadka liztje?

Elrendelték a vizsgálatot.

Szabadka város közönségét meg izgalomban tartja az ádrágitással vádolt Krizse József dr. főjegyző fölfüggesztése, ami néhány nappal ezelőtt történt. És most újabb kínos szenzáció fokozza a nyugtalanságot: elrendelték a vizsgálatot, hová tünt el Szabadka liztje.

Huszonhét vagon liztet kért Szabadka havonként a közszükséglet kielégítésére. Ezt a mennyiséget a Haditermény Részvénytársaság leszállította huszonhét vagonra, újabb pedig az országos közlelmzési hivatal tíz és fél vagonra csökkentette ezt a mennyiséget Kürthy Lajos báró, a közlelmzési hivatal elnöke egyuttal — az Ujvidéki Hirlap eredeti értesítése szerint — elrendelte a vizsgálatot annak a megállapítására, hová tünt el Szabadka liztje. A vizsgálat vezetésével Faragó József eperjesi polgármestert bízták meg.

A pártalan erélyéről ismeretes polgármester, aki mintaszertien vezette Eperjes közlelmzését, jelenleg az országos közlelmzési hivatalhoz van beosztva. Kürthy báró pénteken közölte a vizsgálat elrendelését Bíró Károly dr. szabadkai polgármesterrel.

Negyvenháromezer hold földje van Szabadkának, amelyen a statisztikai megállapítás szerint három-ezer vagon gabona terem. Kiderült, hogy ebből a mennyiségből a szabadkai állomásról mindössze százhatvan vagonnal szállítottak el. A vizsgálat most azt akarja megállapítani, mi történt a többi óriási mennyiségű gabonával? A szabadkai polgármester azt állítja, hogy a keletiai és a palicsi állomáson szállították el a gabona jó részét. Nem tartja valószínűnek, hogy visszaélések történtek volna. A vizsgálat befejezését természetesen nagy érdeklődéssel várják.

Palackpostával érkezett híradás.

Érdekes levelet rejtett magában az a palack, amelyet Ujvidéknél ma a Dunából kihalszák. A palackban egy fehér tábori levélborítékban néhány sor írás volt. A boríték német nyelven ez a cím:

An Den Finder der Flaschenpost. Weg: Donau—Schwarzes Meer. (A palackposta megtalálójának. Utirány: Duna—Fekete tenger.)

Feladatot: Budapestben 1916. november 14-én este 7 órakor. A boríték hátlapjára pedig ez volt írva:

Reméljük, hogy továbbra is szerencsénk lesz és rövidesen béke lesz.

Maga a levél egy jelentéslapra volt írva és magyar fordításban így szól:

Feladók: 2 fővadász és három őrvezető.

Palackposta.

Őt harcias katona, aki a Vogezenknél levő harctérről Németországban át a Balkán harctérré iparkodik, ezt a palackot a Dunába dobta és arra kéri a meg-

Decemberben koronázzák meg Károly királyt.

Budapest, nov. 22.

Károly király koronázása december második felében lesz. A koronázás napja még nincs megállapítva, de bizonyos, hogy még karácsony előtt tartják meg.

Az új király szózata.

Budapesti tudósítónk jelenti: Károly király a következő proklamációt intézte a magyar nemzethez:

Népeimhez!

Házammal és hű népeimmel együtt mély meghatottsággal és megrendüléssel állok ama nemes uralkodó ravatalánál, aki közel 70 éven át viselte gondját a monarchia sorsának.

A kegyelmes Gondviselés kora ifjúságában hívta őt a trónra s erőt adott neki, hogy a késő aggságig súlyos emberi szenvedéstől meg nem ingatva és meg nem törve kövesse az uralkodó tisztá és nemzete érdekei által előszabott kötelesegeit.

U bölcsen népeivel együtt alkotta meg a békés együttműködés és fejlődés állandó alapjait. Súlyos szenvedések és veszélyek között, át ő vezette Ausztria-Magyarországot a béke hosszú és áldásos idején keresztül a hatalmas, magas polcra, amelyen hű szövetségeseinkkel együtt megingathatatlannul állja a minden oldalról rátörő ellenség támadásait.

U művét kell folytatnom és befejeznem. Viharos időben lépek őseim, lenkölt elődöm által teljes fényben rámhagyott tisztas trónjára. A cél még nincs elérve. Nem tört meg meg az ellenség ama balhiedelme, hogy támadásaik folytatásával legyőzhetik, sőt szétrombolhatják a monarchiát. Egynek érzem magam népeimmel abban a hajlíthatatlan elhatározásban, hogy végig küzdjem a harcot és olyan békét vívjak ki, amely békével biztosíthatom a további fejlődés szilárd alapjait.

Büszke hittel számítok, hogy hős véderőm népeim áldozatkészségével hű szövetségeseink segítségével vissza fogja verni az ellenség összes támadásait s így győzelmes befejezéshez juttatja a háborút.

Uppen oly meggyőződéssel bízom abban, hogy a monarchia, amelynek hatalma a benne egyesült két államnak régi törvényekben megirt, harcban és veszélyben újra megpecsételt sorsközösségében rejlik, be- és kifelé megedvze s megerősödv fog ebből a háborúból kikerülni és bízom abban, hogy az összetartozandóság tudata, amely a háboruban megerősödött, továbbra is fenmarad és az ellenség leverésére elszánttsággal egyesült népeim együtt fognak működni a békés erópotlás és a megújulás munkájában is, hogy a belső szellemi és gazdasági fejlődés és megerősödés korszakát biztosítsák a monarchia két állama és a hozzátartozó tartományok: Bosznia és Hercegovina számára.

Amikor Én hű és szeretett népemre támaszkodva az isteni Gondviselés által nekem juttatott trónt elfoglalom, ünnepélyesen kijelentem, hogy örökségemnek hű sáfárja leszek és mindent megteszek, hogy mielőbb véget érjenek a háború áldozatai és szeretett népeim a béke áldásait élvezhessék, amint azt fegyvereim becsülete, államaink és hű szövetségeseink léteérdeke és ellenségeink daca megengedi.

Népeimnek igazságos szeretetteljes uralkodói akarok lenni s a törvényeket és az alkotmányt tiszteletben tartom, gondosan fogom szem előtt tartani a jogegyenlőséget, állandó törekvésem, hogy népeim erkölcsi és szellemi fejlődését előmozdítsam, szabadság és jog tiszteletben tartása mellett azt akarom, hogy a társadalom munkás tagjainak becsületes munkájuk gyümölcsét biztosítsam. Elődömtől öröklött drága örökség a Korona és a Nép kölcsönös ragaszkodása és bizalma, magasztos és súlyos uralkodói hivatás kötelesegeinek teljesítése, ebből meritek erőt.

A monarchia elpusztíthatatlan életerejébe vetett hittel, népem iránt érzett mély szeretettel állítom életemet és minden erőmet e magasztos feladat szolgálatába, melyhez Isten áldását kérem.

Bécs, 1916. november 21-én.

Károly s. k.

Gróf Tisza s. k.

találót, hogy a leletről küldjön értesítést az alábbi címekre:

I. Schulz Kurt
Kandsweller, Kreis Rheinland,
Preussen.

II. Kurz Reinhold Abentheuer,
Fürstentum Birkenfeld,
Deutschland.

III. Kuhn Maria
Langenbrücken in Baden,
Deutschland.

A palackot a rendőrségre hozták, ahonnan mind három címre el fog menni az értesítés, hogy a palack utján küldött híradás november 21-én Ujvidékre érkezett. A palackposta 7 nap alatt tette meg az utat Budapestről Ujvidékre.

A palackpostán érkezett levél lapunk kiadóhivatalának kirakataiban látható.

Nádasy József három kérvénye.

Nádasy József szinagázgató ma három kérvényt adott be a városi tanáshoz. Az első kérvényében kéri a szinagázgató, hogy a város utalja ki részére a 3000 korona szubvenciót. Nádasy József hivatkozik a drágaságra és hogy magas bérösszeget fizetett a színházért, valamint arra, hogy a színház fűtési költsége jelentékenyen emelte a társulat kiadásait.

A második kérvényében Nádasy József engedélyt kér arra, hogy időnkint Szabadkáról átrándulhasson a társulatával Ujvidékre és néhány előadást tarthasson. Az a terve, ha engedélyt nyer, hogy minden hónap egy-két napján a legújabb darabokat Ujvidéken is színre hozza.

A harmadik kérvényében Nádasy József szabadkai szinagázgató a játszóhatási engedélyért folyamodik a jövő évi színi szezonra. A szinagázgató kérvénye a következő:

Mély tisztelettel jelentem, hogy a színi évadot december hó 4-én befejezzük. A tekintetes Tanács által az engedélyben kikötött feltételeknek mindenben becsületesen eleget tettem és igyekeztem a nagyközönség igényeit is kielégíteni.

Tehtetes Tanács!

Tehtetes Szinügyi Bizottság!

Most, amikor a búcsuelőadásokat bejelentem, mély alázattal kérem, tisztelettel meg már most bizalmával s miután a nagyközönség beigazolta, hogy szívesebben jár a hosszú őszi estéken színházba, adja ki a játszóhatási engedélyt 1917. év szeptember hó 15-től december hó 10-ig részemre. Eddig az ország olyan két kiváló színházi városát, mint Szabadka és Marosvásárhely nyertem el a következő évekre és ha Ujvidék is megtisztelne bizalmával, ugy olyan három elsőrangú színházi városom lesz, amely a legelőkelőbb szintársulatnak is biztos megélhetést tud nyújtani.

A t. Tanács, épp ugy a tekintetes Szinügyi Bizottság igen jól tudja, hogy egy szinagázgató kifogástalan elsőrangú társulatot csak úgy szervezhet, ha jó előre tudja, hogy mely városok állanak rendelkezésére; épp ezért fontos, hogy mint a többi városok, ugy Ujvidék is hozza meg e tárgyban idejekorán határozatát. Most alkalmam volt megismerni a nemes város izlését és igényeit és nagy szeretettel fogom a jövőben is minden méltányos kívánságukat teljesíteni.

Nádasy direktor tagadhatatlannul rászolgált arra, hogy kérelmeivel komolyan foglalkozzunk. A jövő színi szezon odaítélése azonban sokkal nagyobb körültekintést követel, semhogy elhamarkodva döntsek.

A király a halottas ágyon.

Bécs, nov. 22.

Öfelsége még mindig a halottas ágyán fekszik. Teste mellé be van takarva és a halotti leplel virágcsokor, amelyet Mária Valéria főhercegnő helyezett el. Az uralkodóház tagjai közül többen megjelentek a halottas szobában és imát mondtak a ravatal mellett.

Csütörtökön temetik a királyt.

A halálában is következetes volt az élethez. Megvárta, amíg népei a maguk szenvedései révén hozzátörődnek a halál gondolatához. Csak akkor ment el közülük csendesen, hogy ne fájjan a halála nagyon, hogy koporsója mellett ne legyen megállás, csak egyetlen pillanatra, a nagy cél felé való töretlenségben, amit erős akarattal, hittel szolgált két emberöltőn át. Királyi sors, királyi tragikum, hogy akik népek sorsát intézik, ne éhessenek a maguk számára is. Az ő életét is egyetlen királyi igyekezet telített meg tartalommal: biztosítani akarta a trónt és országai szabad, nyugodt fejlődését.

Amit a maga számára kívánt, utolsó kimondatlan akarata teljesedik. A nagy király elmúlását büntetésnek érezzük el sem követeltünk bűnökért, akár magát a háborút, amely megrázóan nagy-szerű háttér királyi család számára, de megnyugsunk benne, mint ahogy megadással viseljük a magunk véreinek hullását. A halál emberi véget, amelytől királyok sem mentesek. Az életet csak a munka éli túl, amely annak tartalmat adott.

Hozzá halálában is kegyetlen volt a sors, amely ismetetlen felkereste súlyos megpróbáltatásaival életében is. Ott tartott már, hogy elér, amiért dolgozott, küzdött. Ugy látszott, csak utána kell nyomulnia, hogy megragadhassa a sikert s ekkor lehanyattott a keze. A gyümölcs nem az ő számára érik meg, de már neki is pirosult. Az olyan erős akarat, mint amelyen az övé volt, az elmúlás idejét is kitolja. Fáradt szemét csak a megnyugvás, a biztos hit zárhatta le, hogy tető alá kerül a nagy mű, amelynek vérel vakolják most a falait.

Halála így profécia, szent ígéret, hogy a világförfordulásból sértetlenül, erősen kerülünk ki, hogy az, aki a mi akaratunkból is utódja lesz az uralkodásban, nyugodtan folytathassa az aikolás munkáját ott, ahol harmadfél esztendeje abban maradt.

S ahogy most megilletődötten körülálljuk a nagy király ravatálát, úgy érezzük, nincs messze ez az idő. Talán rózsza fakad a gyászból. Babonás hit azt tartja, hogy a halál súlyos sorscsapásokat hárít el arról, aki őszintén, mélyen meggyásolja. Ha igazán ez a feltetele annak, hogy a nagy uralkodó elmúlása megváltja a világ számára a boldog békét, a biztos, nyugodt jövődőt, akkor el kell jönnie gyorsan. Hiszen tele vagyunk mélyesges gyászal.

A király temetése.

Bécs, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A király holttestét csak vasárnap viszik Schönbrunnból a Hofburgba. Károly király intézkedett, hogy az elhunyt királyt spanyol udvari szertartások szerint temessék el. I. Ferenc József temetésére a jövő hét csütörtökjére tűzték ki.

I. Ferenc József végrendelete.

Bécs, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Gróf Tisza Istvánnak Montenuovo főudvarmester meghívót kézbesített, amelyben a miniszterelnököt meghívták, hogy a király végrendeletének fél 8 órakor reggel történő felbontásánál jelenjék meg. A Hofburgban bontották fel a király végrendeletét, amelynek a két miniszterelnökön kívül báró Burián István is jelen volt. A végrendelet több kodicillust tartalmazott, az utolsó klauzulát **Öfelsége Ferenc Ferdinánd néhai trónörökös halála után függesztette a végrendeletéhez.**

A Hohenberg-árvák részvétele.

Bécs, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Az új királyhoz százával érkeztek a részvételtáviratok. A legmeghatóbb táviratot Konopistből Ferenc Ferdinánd árvái küldték:

*Károly császár
Schönbrunn.*

Mélyen megrendülve a mindnyájunkat s egész Ausztriát ért óriási veszteségen, első gondolatunk és imánk mély szeretettel és hűséggel Felsőged felé fordul. Szeretett szülőink az rgből könyörögjék Isten áldását.

Zsófia, Miksa és Ernő.

Hat hónapos országos gyász.

Bécs, nov. 22.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A király halála alkalmából hat hónapig tartó országos gyászt rendeltek el. Az első két hónapban mély gyász lesz.

A gyászoló Ujvidék

A helyőrség gyásza.

Grzyvinszki Szaniszló altábornagy a király halála alkalmával napiparancsot adott ki, amelyben a gyász jelétül a katonai szabályzatnak az udvari gyászra vonatkozó rendelkezéseinek megfelelőleg elrendelte, hogy a helyőrség tisztikara gyászarszalgot és a portepéren gyászfátyolt viseljen, továbbá, hogy a tisztikar és a legénység további intézkedésig este 8 óran túl a nyilvános helyiségeket: kávéházat, vendéglőt, színházat és moziát ne látogasson.

A belügyminiszter távirata a király haláláról.

Sándor János belügyminiszter *Matkovits* Béla főispánhoz és *Profuma* Béla polgármesterhez azonos szöveggel a következő táviratot intézte:

*Mélyen megrendülve közlöm a gyászos hírt, hogyhón szeretett királyunk I. Ferenc József, Ó császári és királyi felsége Schönbrunnban f. évi november 21 én este 9 órakor csendesen elhunyt.
Történelmi időkben száll*

szirba a nagy király, akinek példátlanul kimagasló uralkodói bölcsesége csodálattal töltötte el a világot. Nemzeti életünk ujjaalakulásának nagy munkájával a legelső fejedelmek sorába emelkedett. Mint főságos atyját, mint boldogulásának megalapítóját rajongó hűséggel, bensőséges szeretettel környezte őt a magyar nemzet, mely gyászbaburúta áldja örökké élő dicső emlékét.

Sándor János belügyminiszter.

A szerb püspök pásztorlevele.

Sevics Mitroán ujvidéki gör. kel. püspök a halál híre egy a saját püspöki palotájára, mint Ujvidék és egész egyházmegyéje összes templomai és egyházi épületeire gyászbogókat tűzött. Elrendelte, hogy az összes gör. kel. szerb tanintézetekben az előadások nyomban beszüntessenek és a templomok harangjai egyidőben zugjanak. Mihelyt a kormány hivatalos értesítése a király haláláról megérkezik, pásztorlevelet intéz hívőihez.

A honvédség eskütétele.

Az ujvidéki honvéddalomsparancsnoksághoz érkezett távirati parancs szerint a városunkban állomásozó honvédek részére ma délelőtt 9 órakor istentisztelet lesz a beltéri kath. templomban, melynek végeztével a honvédek eskütétele következnek.

A tanulóijuság gyásza.

A polgármester felhívására a helybeli összes tanintézetek azonnal beszüntették az előadásokat, a tanórok és tanítók egypár szóval közölték az ifjúsággal a megdöbbentő hírt és a gyász kifejezésül hazabocsájtották a tanulók seregét.

Az iskolai gyásznepségekre már most megtették az előkészületeket.

A bíróságok.

Az ujvidéki kir. törvényszék-nél és járásbírósnál ma a halál híre kifizették a törvényház épületére a gyászbogót és — tekintve, hogy a mai napra kitűzött tárgyalásokat már nem lehetett beállítani, — azokat még megtartották, a későbbi napokra kitűzött tárgyalásokat azonban felsőbb intézkedésnek megfelelően fogják beállítani.

A városi tanács rendkívüli ülése.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a megrázó esemény alkalmából tegnap délelőtt fél 11 órakor *Profuma* Béla polgármester elnöklésével rendkívüli ülésre jött össze. A tanácstagok előtt a polgármester a város mélyesges fájdalomán adott kifejezést a méretetlen gyász és súlyos veszteség felett, mely **Öfelsége** halálával a magyar hazát érte. A meghatottságtól remegő hangon indítványozta, hogy addig is, míg a törvényhatóság a város **összeségének** nevében méltó gyá-

szának kifejezést adhat, a tanács jegyzőkönyvében örökítse meg a kegyeletes aktust, amellyel az első hirre a megboldogult fejedelem emlékének áldozott, továbbá hirdetmény útján fordul a város közönségéhez, hogy ezzel is jelezze a mindannyiunkat eltöltő gyászban való együttérzésünket.

A tanácstagok meghatottan járultak hozzá a polgármester indítványaihoz. A polgármester által kiadott hirdetmény a rendkívüli számunkban közöltük.

Rendőri intézkedések.

A városi tanács rendkívüli ülésében *Payerle* Nándor főkapitány is több előterjesztést tett, hogy a nagy nemzeti gyász összhangjához méltó legyen a város érzelme is. E célból az alábbi hirdetményt bocsájtotta ki a főkapitány:

HIRDETMÉNY.

A városi tanács határozatából kifolyólag elrendelem, hogy nemzeti gyásznak kifejezésésképen további intézkedésig:

1. Az összes nyilvános és mulatóhelyek zárórája egy órával megrövidíttessék.
2. Zene seholse szóljon.
3. Mozzgőszínházban előadás ne tartassék.

Ujvidék szab. kir. város rendőrfőkapitányi hivatala, 1916. évi november hó 22-én.

Payerle Nándor
rendőrfőkapitány.

Szünetelt az előadás a színházban.

Nádasi József szízigazgató bejelentette a rendőrfőkapitánynak, szerdán nsm tart előadást, hogy a gyásznep mérhetetlen fájdalomát semmi ne profanizálja. A továbbiakra a tanács határozatából kifolyólag a főkapitány úgy intézkedett, hogy — amennyiben természetesen felsőbb helyről ellenkező rendelet nem érkeznék — a színházi előadások folytathatók, de csak komoly tárgyú darabokat szabad színre hozni minden zenekíséret nélkül. *Nádasi* igazgató készséggel tesz eleget a főkapitány felkérésének. A mozzgőszínházban szerdán egész nap szünetelt az előadás.

Az Ujvidéki Hírlap kirkakata.

A gyászos esemény első napja az *Ujvidéki Hírlap* kirkatában is vártórást idézett elő. A máskor kora delután legfrissebb hírekkel, új könyvekkel és egyéb irodalmi termékkel felékesített s az esti villanyfénynél még tetszetősebb kirkatunk, ezáltal a mindannyiunk lelkét előltő komor hangulat kifejezője lett. A fekete draperiával bevont üvegfalak között látható elköltözött királyunk sikerült mellszobrá, minden dísz, ékesítés nélkül. A fekete mezőben álló megboldogult uralkodó mellszobrá egész napon át a járókelők százaai nézték percekig elmélyedve, a férfiak komor arccal, a nők szeme erőlködött a feltűdülő könyvek ellen. Mélysé-

gesen szép közsérvét nyilvánul meg városunkban a ravatalon fekvő király iránt, akit a város polgárai közül is számosan láttak hosszú uralkodása alatt szemtől szembe. Különösen az ifjúság az, mely percekig elidőzik a dicső uralkodó szobrának szemléletébe merülve, de öreg, élemedett aszszonyok, férfiak is meghatóttan képzelik maguk elé a böcs király alakját.

HIREK.

Az ujvidéki járás áldozatkészsége. Kuluncsics Viktor, az ujvidéki járás főszolgabírája az erdélyi menekültek részére járása területén 8165/24 koronát és nagyobb mennyiségű ruhaneműt gyűjtött. A bolgár vöröskereszt javára gyűjtés utján 2138/60 korona folyt be a főszolgabíró kezébe. Az ujvidéki járás áldozatkész közönségének adományait a főszolgabíró már illetékes helyre juttatta el.

Az utipodgyások megvizsgálása. Báró Kürthy Lajos, az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke, a hivatalos lap mai számában közzétett legújabb rendeletében elrendelte, miszerint akár vasuton, akár hajón feladott utipodgyásdarabok, ideértve a katonai személyek által menetlevél, nyílt parancs, vagy más egyéb utazási igazolvány alapján utipodgyásként feladott küldeményeket is, amelyek a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyekre, vagy az ország belterületén, a többek közt *Ujvidékre* adatnak fel, *megvizsgálás alá esnek*. Szintugy a rendelet I. pontjában felsorolt helyekre feladott utipodgyásdarabok megvizsgálása Ujvidéken a feladás előtt foganatosítottak. Végül Ujvidéken meglesznek vizsgálva azok az utipodgyásdarabok is, amelyek az ország területén kívül fekvő helyekre adatnak fel. A rendelet december 1-én lép életbe.

Az ellenséges államokból hazabocsátottak. Az ellenséges államokból hazabocsátott magyar állampolgárok visszahagyott ingóságaiabn esett károknak bejelentésére vonatkozólag most érkezett le a várososhoz a honvédelmi miniszter leirata. Az ellenséges államokban internálva volt magyarok kárainak bejelentését a cs. és kir. külügyminisztérium már a háboru kezdete óta elfogadja. Bejelenteni azonban csak azokat a károkat lehet, amelyek az ellenséges államok kormányainak jogellenes intézkedéseiből származtak, mint például vagyonelkobzás, kényszerfelszámolás stb. A többi jogos és indokolt bejelentések egyelőre a városházán előjegyzésbe vétetnek, azonban a háboru természetes következményeképen esett károk még elő sem jegyezhetők, mint pl. üzleti követelések, vesztések, állás elvesztése, iparüzés megvonása, előre fizetett lakás- és boltbérek, közvetlen és közvetett adók stb. Ezek a károk a háboru után sem hajthatók be s így követelni sem lehet az ellenséges államok kormányain. Természetes, hogy a mostani idő nem alkalmas annak biztos eldöntésére, hogy sikerül-e a jogos károkat az ellenséges államokkal visszatéríteni.

A bankok vasárnapi munkaszünetének felfüggesztése. A kereskedelmi miniszter értesítette valamennyi törvényhatóságot, hogy a hadikölcsönjegyzésre való tekintettel megengedi, hogy a bankok és pénztintézetek november 23. és december 22-e közé eső vasárnapokon pénztárakat nyitva tarthassák és hivatalaikban akadálytalanul dolgozhassanak.

A váltóóvásos határidejének meghosszabbítása. A hivatalos lap mai számában megjelent ú.858/1916. M. E. számú rendelete szerint a váltóóvásos felvételére megszabott határidő 1917. március 3 napjáig bezárólag meghosszabbították.

Száguld és gázol a villamos. Már számtalan panaszos irást kaptunk, hogy a villamos Ujvidéken sehol másutt nem látott sebességgel száguld. Ennek tudjuk a gyakori halálós végű elgázolásokat is. De az emberéletben ismételt előfordult káron kívül majd minden hétre esik egy pár kutya elgázolása. Ma is a Rákóczi Ferenc-utczában egy szép nagy kutyát gázolt el a sebesen vágató guilotine. Nagyon helyesen tenné a villamos társaság üzletvezetősége, ha a száguldó villamos vezetőit szigoruan megbüntetné. A közönség személybiztonsága követeli meg, hogy gátat szabjanak ennek az indokolatlan sebes hajtásnak.

Leigázott Nyugatrománia

Genf, nov. 22.

A Times a román hadszínter eseményeiről a következőket írja:

A Falkenhayn-féle offenzíva az első pillanattól kezdve a harcbevettelt erők érvényesülésétől függött. Mell-mell ellen harcoltak az ellenfelek és ami sejtethető volt, a központi hatalmak ereje érvényesült. A német, magyar és osztrák csapatok a Zsil völgyében előredolgozták magukat és a dombvidék pereméhez érve, most már a síkságra csaptak le. Az ellenséges hadvezetőség három irányból, a Zsil, a Matru és a Gilod völgyein át közeledik Krajevóhoz és a románok mindentől visszavonulóban vannak. Miután az ellenség két helyen is elvágta a krajova—turnszeverini vasuti vonalat, az Orsova alatt lévő román erők kelepcebe jutottak és sorsuk megpecsételtnék tekinthető.

A hadjárat tehát román földre helyeződött. A sík vidéken aligha fog az a román hadsereg megállani tudni, a mely a hegyi átjárást sem bírta megtartani. A német-magyar erőknek a megjelenése az alföldön Nyugat-Románia elvesztését jelenti. A első támadások sikere után a román ellenállás, amely még több helyen tartja a határhegyeket, kénytelen lesz engedni és visszavonulni, mert a Romániába betört ellenség kelet felé is nagy nyomást fejt ki és a hátbatámadás veszedelme fenyegeti Szlnáját is. Falkenhayn támadásai a vasuti összeköttetések gyors elvágását is célozzák és természetesen egyre jobban kiszéle-

sítik a harcokat. Ellenséges tömegek fognak a szabad uton előrehömpölyögni és Bukarest ostroma kézenfekvő dolog. A román hadsereg vitézül harcolt, azonban a makacs ellenség folytonos támadásai, tüzéségük följénye megtörte elnállásukat.

Kétségtelen, hogy nem történik simán Nyugat-Románia feladása és a románok minden szabad erejükkel sietni fognak menteni, amit lehet. A román védelem Bukarest vármeveire támaszkodik és innen fedezi a gyorsan segítségre siető erők felvonulását, melyek már utban vannak. Féltő, hogy új német erők a Dunán átkelve, dél felől is beleavatkoznak a küzdelembe.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Köziéslí díjak: 10 szög 60 fill. Minden további 10 szög 60 fillér. Vasdagabb betűből szedett szó 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jelíges levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

Házat vennék Ujvidéken. Csak jó jövedelmező, nem nagyon öreg épületek érdekelnek. Ajánlatok O. P. jelgére a kiadóhivatalba küldendők. Idei elsőrendű libaszir kapható II. Rákóczi Ferenc-ut 2.

Vízgázott aparátor gépész kerestetik. Cím Pétervárad Jurisits utca 642.

Fürdőszappan (Badeseife) — nem hadiszappan, jól habzó minőségben darabja 170 K. Saját érdekében szerezzé be, míg a készlet tart a Klein drogeriában.

Kárpitos segédet keresek. Klein Mór Duna utca 7.

Levélbelyeggyűjtők: hetköznap délután 3 órákor, vasár- és ünnepnapon 2 órákor óriási nagy választékok találhatók sorozat és egyes európai és tengerentúli belyegyekben a legolcsóbb árakon, — ahol is kész olajfestmények kaphatók, megrendelések új képek festésére, valamint régi képek restaurálása elfogadottnak Leckeórárt ad mindennemű rajzolás és festészetből (6 felső leányiskolát jelesen végzett) Fehérvári Klára Kiszacsai Vörösmarthy utca sarkán Marcikits hazban.

Med. univ. Dr. STEJIC J.

rendel november 15-től kezdve a róm. kath. hitközség épületben Kossuth Lajos utca 30. szám I. emelet balra 2. ajtó, d. e. 10-12-ig és délután 3-4-ig mint belgyógyász és gyermekorvos.

Óriási nagy raktár. mindennemű

BUTOR, KÁRPITOSBUTOR, FÜGGÖNY és SZÖNYEG

árakban, minden árudarabon a **szabott** eladási ár feltüntetéssel, a **legolcsóbb** árak mellett szerzhető be

Grosz és Krausz

cégnél Ujvidék. Telefon 24.

Maniküre készletek legnagyobb választékban — csak szolid kivitelben, régi árakban — 5-100 koronáig Klein-drogeriában. Legcélsebb, maradandó becsül ajándék.

Péterváradon a „Zöld fához” címzett vendéglő azonnal bérbeadandó. Bővebbet a „Zöldfa” vendéglőben.

Élmes polgári iskolát végzett fiú, kezdő fizetéssel állandó állást nyer. II. Rákóczi Ferenc-ut 61.

Eladó ház. Kétemletes, adómentes, jó jövedelmező bérház a város központjában, kedvező feltételek mellett eladó. Felvilágosítás Schön Jenőnél, Andrassy-u. 2. sz. alatt nyerhető.

Egy pénztárca elveszet. Megtaláló megtefelel jutalomban részesül. Cím a kiadóban.

25 hold prima föld teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Borz utca 17. szám.

Órásműhely

Sztojánovits Mita

arany- és ezüstműves a Szűcs-u. 15. sz. a ékszer és szemüvegjavító műhelyt nyitott.

Óra- és ékszereladás !!

Kovács S.

Divatruháza a Gólyához

Ajánlja uri és női divatárúit olcsó és szabott árak mellett.

Weiner és Klauber

rövid, szövött- és nőnbergi árak nagykereskedése Ujvidéken

a közeledő karácsonyi saisonra ajánlja játéka, karácsonyfadisz és más karácsonyi cikkeit.